

De wijk in!

Spannend! Begin juni is de eerste groep studenten Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs® (RVWO) van start gegaan in de wijk. Bijzonder is bovendien, dat dit de eerste hbo-groep is binnen RVWO. Wat zijn de verwachtingen? Lita Berkhout, Jan Wetzels en Johan Baks (van zorgorganisatie ActiVite) vertellen.

Nu meer ouderen langer thuis blijven wonen en de ligduur in ziekenhuizen zeer kort is, ontvangen steeds meer mensen verzorging, begeleiding, verpleging en/of huishoudelijke hulp thuis. Ook is het adagium van VWS 'langer thuis' en veel mensen willen thuis blijven wonen. Het is dus belangrijk om aankomende zorgprofessionals goed voor te bereiden op de zorg aan huis.

Samen inkleuren

Binnen RVWO is nog geen ervaring opgedaan met opleiden in de thuiszorg, noch in het hbo. De mbo-groepen, gestart in oktober 2018 en februari 2019, volgen tot nu toe allemaal een intramurale praktijk-leerroute. De hbo-v-groep, die in mei 2019 begon, bijt nu het spits af: een deel van de groep startte op 3 juni in de wijk, waarvan acht studenten bij ActiVite. “Dat is ontzettend leuk! Maar ook best spannend, want er ligt geen kant-en-klaar opleidingsprogramma. Niet voor deze hbo-groep, maar trouwens ook niet voor de mbo-groepen”, zegt Lita Berkhout, voorzitter Raad van Bestuur bij ActiVite (en van huis uit wijkverpleegkundige). “Gaandeweg gaan we dit leerwerktraject met alle betrokken partijen nader inkleuren, conform de [pijlers van RVWO](#): zorgorganisaties [ActiVite](#), [DSV|verzorgd leven](#), [Topaz](#), [mboRijnland](#), [LOI Hogeschool](#), [LOC Waardevolle zorg](#), [Zorg4Effect](#) en [Eliens Advisering](#).”

Gastles: “De tijd vloog om”

Een van de hoekstenen van RVWO is de inzet van velddeskundigen in het lesprogramma. In mei gaf Lita Berkhout de aftrap voor de hbo-groep: ze vertelde over de context van de (wijk)verpleging. Wat viel haar op aan deze groep? “Vooral de grote betrokkenheid en taakvolwassenheid”, vertelt ze. “Deze studenten – zowel doorstromers als zij-instromers – zijn zo tussen de 35 en 60 jaar en hebben allemaal al aardig wat werkervaring. Dat merk je. Ze brengen kennis mee en durven positief-kritische vragen te stellen. Aan de hand van hun vragen heb ik de gastles opgebouwd. Dat was heel boeiend; de tijd vloog om. Het ging echt over de inhoud, over de professie van de hbo-verpleegkundige. Wat mij betreft: voor herhaling vatbaar!”

Zelf regie mogen nemen

Wat is ervoor nodig om het extramuraal opleiden van hbo-v studenten RVWO tot een succes te maken? “Om te beginnen dat zij een warm welkom krijgen en goed worden begeleid”, zegt Johan Baks, directeur extramuraal zorg. “De wijkverpleegkundige/werkbegeleider heeft hierin een belangrijke rol. Om deze goed vorm te geven, volgen alle werkbegeleiders een speciale [training](#) over RVWO – of zij hebben inmiddels [de training achter de rug](#).”

Verder is het ook van belang dat de opleiding voldoet aan de verwachtingen van de studenten zelf, vult Jan Wetzels, hoofd HRM/social controller, aan. “In de wervings- en selectieprocedure hebben we gezocht naar studenten die zelf graag de regie willen nemen over hun eigen opleiding, die een sterke intrinsieke motivatie hebben. Die hebben we gevonden! Nu is het zaak dat zij ook echt gaan ervaren dat zij zelf aan het roer staan en hun eigen nieuwsgierigheid kunnen volgen. En dat ze hierdoor meteen in de praktijk merken dat deze opleiding bij ze past.”

Van elkaar leren

Johan Baks verwacht dat de hbo-v-studenten ook gaan ervaren dat zij veel van elkaar kunnen leren. “Het is een gemêleerde groep die bestaat uit mensen met diverse achtergronden, qua opleiding en werk. Het scholingstraject ziet er bovendien niet voor iedereen hetzelfde uit.

Sommigen starten nu in de wijk, anderen beginnen in een verpleeghuis. Later wisselt dit. De studenten kunnen dus hun ervaringen uitwisselen, van elkaar leren, vormgeven aan intercollegiale toetsing.”

Dat geeft het opleidingstraject meerwaarde, stelt Lita Berkhout. “Net als de modulaire opzet en de aandacht die er is voor elementen die in de ouderenzorg van nu zo belangrijk zijn: zorg-ICT, zorgtechnologie en bovenal het welbevinden van cliënten en hun naasten. De nadruk ligt binnen RVWO niet alleen op het ‘medische model’; er is juist veel aandacht voor hoe de mensen zich voelen. Dat vinden we heel positief. We willen van regels naar relaties: we werken aan een zorgverlening waarin mensen het belangrijkste zijn en niet protocollen of regelgeving. Maar natuurlijk is er ook aandacht voor onderwerpen als methodisch werken, indicatiestelling, kwaliteit van zorgverlening en wet- en regelgeving.”

Hindernissen tackelen

Welke hindernissen zijn er nog te overwinnen bij de praktijk-leerroute hbo-v (extramuraal)? “Dat weet ik nog niet precies, maar er zullen ongetwijfeld hobbels komen”, denkt Lita Berkhout. “Uit de ervaringen die we hebben opgedaan bij het vormgeven van de praktijk-leerroute voor het mbo hebben we geleerd dat zo’n innovatietraject veel vraagt van alle betrokkenen. Maar we hebben ook gemerkt dat we de problemen kunnen tackelen, vanuit onze gezamenlijke wens om het zorg- en welzijnsonderwijs te verrijken. Als lerende organisaties zijn we zeer bereid om steeds nieuwe kennis op te doen, te delen en elkaar verder te helpen. Het gaat in dit project heel erg over de inhoud; dat maakt het juist zo leuk. Iedereen werkt uit dezelfde intrinsieke waarden; aan onze gedeelde uitgangspunten willen we geen concessies doen.”

“Een stukje méér”

Wat zou het opleiden van de hbo-v-studenten (extramuraal) uiteindelijk moeten opleveren?

Jan Wetzels: “Minder uitval, doordat we beter aansluiten bij de drijfveren van studenten. Bij de

mbo-opleidingen RVWO zien we al dat de uitval lager is dan normaal; hopelijk gaan we dit nu ook bij de hbo-v-groep merken. Bovendien hopen we dat we de studenten sneller kunnen klaarstomen voor het diploma: voorlopig gaan we ervan uit dat het verkorte opleidingstraject zo'n tweeënhalf jaar zal duren."

Johan Baks hoopt ook dat de hbo-v-route RVWO (extramuraal) zó aansprekend zal zijn, dat meer mensen zich ervoor zullen aanmelden: "Overal in Nederland heb je in de ouderenzorg te maken met personeelstekorten. Als de praktijk-leerroute RVWO een succes wordt – en daar gaan we beslist vanuit - leidt dit hopelijk tot meer nieuwe aanwas."

Lita Berkhout verwacht dat deze studenten breed worden opgeleid tot goede, zelfstandige en zelfkritische hbo-verpleegkundigen, die zowel in een extramuraal als intramuraal setting prima functioneren. "Ik verwacht daarnaast echter ook dat RVWO-opgeleide professionals een stukje méér meebrengen."